

Policratici Contenta

Johannes <von Salisbury, Bischof>

Parrhisius, 1513

C. xx. Q[uod] auc[torita]te diuine pagine licitu[m] & gl[orio]su[m] sit
tyra[n]nos occidere: si t[ame]n fidelitate no[n] sit tyra[n]no obnoxio[us]
i[n]terfactor/ aut al[i]as iustitia[m]/ aut ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70332)

virium & temeritatis: temporis processu excreuit: vt vrbib⁹ antiquis audeat se conferre. Hoc ei forte tanti imperatoris contulit sepultura. Ipsum tamen gentilium ritu & infidelium prauitate tyrannidē in xpianos exercuisse / & penas sceleris luisse certum est. Nemo enim a seculo se apostate tante angeli egit imaginem qui dānationis eius & confusionis non fuerit particeps.

¶ Qz auctoritate diuine pagine licitū & gloriosum sit tyrānos occidere: si tamen fidelitate non sit tyrāno obnoxius interfecto aut alias iustitiā aut honestatē non admittat. Capm. XX.

Mongum est si gentilium tyrannorū ad tēpora nostra seriem voluero trahere sed vni⁹ hoc etatis nō memorabitur homo. Hoc enim mentem effugit & ligam vincit. Libellus tñ qui de exitu tyrannorū inscriptus est quid de tyrannis sentiā plenius poterit aperire. Diligēti tñ compendio: vt nec de prolixitate tediū nec de breuitate obscuritas generetur: sed ne romane hystorie vilescat auctoritas q̄ plerumq; ab infidelibus & de infidelibus scripta est. Hoc diuine & fidelis hystorie comprobef exemplis: vndiq; enī apparet: quia vt ait valerius ea demū tuta est potētia que viribus suis modū imponit. Et sane nihil tam p̄clarū est aut tā magnificū qđ nō moderatione desideret temperari. Primū ergo tyrannū nobis obiicit diuina pagina nemroth robustū contra dñm venatorem quem & numē dici nō nulle testantur hystorie & si ratio tēporis nō acquiescat eūq; fuisse reprobū superius dictū est. Regnare si quidem voluit & nō a dño & sub eo turrē in celū erigere conata est ceca & disp̄genda & cōfundēda mortalitas. Progrediamur ad eū quem populo diuina p̄fecit electio / datūq; in reprobā dñan di nō regnandi volūtatem deseruit adeoq; affixit: vt vrgēte doloris angustia mortē sibi cogere inferre. Nihil enī aut minimū p̄dest sana assumptio si consequens vita dissentit: nec initia rerū apud iudicē obtinent cuius sententia pendet ex fine: Regū & libri dierū celebris hystoria est: in qua auctore hieronymo israel edocetur: sub tyrannis ab initio laborasse / & iuda preter dauid: Iosiam & Ezechiam / reges oēs reprobos habuisse monstratur. Salomonē tamen & forte aliquos aliorū in iuda conualuisse: facile crediderim dño reuocante. Mihiq; facile persuadebit̄ populū dure cernicis & corde idomabili & qui semp restitit spiritali sancto / & nō modo moysen famulū legis: sed dñi dñm legi abominationibus gentiū ad iracundiā puocauit p̄ principib⁹ tyrannos meruisse. Nā tyrānos quos peccata impetrant indu

Hemroth.

5. lib. j. ca. iij.

Hieronymus
De dauid / iosa / & ezechia.
De salomone

E

Polícraticí de Curialíū nugís.

cunt & erigunt/penitentia delet/excludit & perimit. Et quidē ante reges suos/sicut iudicium narrat hystoria/seruierūt sepenu mero filii israel sub tyrannis multis & variis/pro dispensatione diuina afflicti temporibus/sepeq; sunt clamantes ad dominū liberati. Licebatq; finito tempore dispēationis/nece tyrannorū excutere iugū de cernicib⁹ suis: nec quisq; eorum quorū virtute penitens & humiliatus populus liberabatur arguitur:sed iocūda posterorū memoria/quasi minister dñi honorat. Quod suppositis liquet exemplis. Seruierunt ergo filii israel eglon Regi moab decem & octo annis. Et postea clamauerunt ad dominum qui suscitauit eis saluatorem vocabulo Aoth: inclytum filiū gera/filii gemini:qui vtraq; manu vtebat p dextera. Miseruntq; filii israel per illū munera eglon regi moab:qui fecit sibi gladiū ancipitē in medio habentē capulum lōgitudinis palme manus:& accinctus est eo subter sagū in dextro femore obtulitq; munera eglon regi moab. Erat autē eglon crassus nimis Cūq; obtulisset ei munera psecutus est socios qui cū eovenerāt. Et reuersus est de galgalis vbi erāt ydola:dixitq; ad regē. Verbum secretū habeo ad te o rex. Et ille impauit silētiū. Egressisq; oibus qui circa eū erant:ingressus est aoth ad eū. Sedebat autē in estiuo cenaculo sol⁹. Dixitq; ei: x̄bū dei ad te habeo. Qui statim surrexit de throno. Extēdit aoth manū sinistrā:& tulit sicā de dextro femore suo:infixitq; eā in ventrē eius tam valide: vt capulus ferrū sequerēt in vulnere:ac pinguisimo adipe stringeretur:nec eduxit gladiū:sed ita vt pculerat reliq; ī corpe:statimq; per secreta nature alui stercorea pruperūt. Aoth autē clausis diligentissime hostiis & obfirmatis fera:p posticū egress⁹ est. Et alibi. Sisara fugiens peruenit ad tentoriū iahel vxoris abner cynei. Erat enī pax īter iabin regē asor & domū abner cynei. Egressa ergo iahel in occursum sisare dixit ad eū/ intra ad me domine mi: intra ne timeas. Qui ingressus tabernaculū eius & optus ab ea pallio:dixit ad eā. Da mihi obsecro paululū aq; quia valde sitio: que apuit vtrē lactis:& dedit eis bibere/& opuit illū. Dixitq; sisara ad eā. Sta ante hostiū tabernaculi & cum venerit aliquis interrogans te & dicens nunquid est hic aliquis? Respondebis & dices nullus est. Tulit itaq; iahel vxor abner clauū tabernaculi: assumens pariter & malleū:& ingressa est abscondite & cū silentio/posuitq; sup tympus capitis eius clauū pculsūq; malleo defixit in cerebrū vsq; ad terram:qui soporem morti socians defecit & mortu⁹ est. Laudē ne ergo aut vituperiū consecuta est poste

Judi. iij.

Judi. iij.

De sisara et iahel.

rorum? Bñdicta (inquit) scriptura iter mulieres iabel: & bñdica-
 tur in tabernaculo suo. Aquā petēti lac dedit/ & in phiala prin-
 cipū obtulit butirū. Sinistrā manū misit ad clauū: & dextrā ad
 fabrorū malleos: percussitq; hisarā querens in capite vulneris locū.
 & tympanus valide pforans. Vt autē & ab alia constet hystoria iu-
 stum esse publicos occidi tyrānos: & populū ad dei obsequiū li-
 berari: ipi quoq; sacerdotes dñi/necē eorū reputant pietatem:&
 si quid doli videat habere ymaginē/ religiōe mysterii dicāt dño
 consecratū. Sic olofernes nō virtute hostili sed suis vitiis/gladio
 mulier occubuit: & q; viris formidabilis fuerat: luxuria & ebrie-
 tate victus/a femina interfectus est. Nec femine ad tyrannum
 patuisset ingressus: nisi hostilē animum pia simulatiōe texisset.
 Non est enī dolus q; seruit fidei: & militat charitati. Siquidem
 fidei est/ q; increpat sacerdotes/ qui diuine miserationi p̄scripse-
 rant temp⁹/ ex pacto hostib⁹ se dedituri & urbē/ nisi infra quinq;
 dies eis dñs subueniret. Charitatis autē q; nulla formidauit peri-
 cula/ dū fratres & populū dñi/ ab hostibus liberaret. Nā & hoc
 egrediētis in salutē indicāt verba. Fac (inquit) dñe: vt gladio p̄
 prio eius superbia amputetur & capiatur laqueo oculorū suorū
 in me & percuties eū ex labiis charitatis mee. Da mihi in aīo
 cōstantiā: vt contēnā illum: & virtutem/ vt euertā eū. Erit enim
 memoriale noīs tui cū manus femine deiecerit eū. Vocauit er-
 go abrahā suā & descēdēs in domū suā abstulit a se ciliciū: & exiit
 se vestibus viduitatis: & lauit corp⁹ suū: & unxit se myrra opti-
 ma: & discriminauit crinē capitis sui: & imposuit mitrā sup ca-
 put suū: & induit se vestibus iocunditatis sue: cingēs sandalibus
 pedes suos/ assūpsitq; dextralia & lilia: & iures & anulos & oī-
 bus ornāmētis suis ornauit se: p̄tulitq; splendorē dñs: qm̄ omīs
 ista p̄positio non ex libidine: sed ex virtute pendeat. Et ideo do-
 minus hanc in illa pulchritudinē ampliauit vt incōparabili de-
 core oculis oīm apperet. Illuc ergo pueniēs & publicū captās ho-
 stem/ dixit iudich oloferni. Sume v̄ba ancille tue: qm̄ si ea secu-
 tus fueris: p̄fectā rem faciet dñs tecū. Viuit enī nabugodonosor
 rex terre: & viuit virtus tua que est in te ad correptionē oīm ani-
 marū errantiū/ qm̄ non solū hoīes: sed & bestie agri seruiunt illi
 p̄ te/ & obtēperant illi. Nunciaf enī virtus & industriā tui vni-
 uersis gentibus/ & indicatū est oī seculo: qā tu sol⁹ potēs & bon⁹
 es in omni regno eius: & disciplina tua oīb⁹ gentib⁹ p̄dicaf. Et
 adiciēs ait/ veniēs nūciabo tibi oīa ita vt adducā te p̄ mediam
 iherlm: & habebis omnem pplm̄ israel: sicut oues quibus non est

Judi. ix. ca. et
 sequētib⁹.
 De oloferne p̄
 iudith occisio.

Judi. ix.

Polícraticí de Curialiū nugis.

pastor/ & nō latrabit: vel vnus canis cōtra te: qm̄ hec mihi dicta sunt p̄ prouidentia dei. Quid queso ifidiosius excogitari potest qd̄ captiosius dici hac mystici dispensatione consilii? Dixit itaq; olofernes/nō est talis mulier sup̄ terrā in aspectu & pulchritudine & sensu verborū. Cor enī eius concussum ardebat in concupiscentia eius. Dixitq; bibe nūc & accūbe in iocūditate qm̄ inuenisti gr̄am corā me. Ip̄a nō que luxuriari nō venerat: fidei & fortitudinis sue instrumēto/vsa est luxuria aliena: & crudelitatem quam semel sopiuit blanditiis/in populi liberatione/charitatis armis occidit. Percussit ergo olofernē in ceruicem & ascidit caput eius: & tradidit illud ancille sue: vt poneretur in perā repositandū in urbē: que salutē fuerat consecuta in manu femine. Hoc tamē cauendū docēt hystoric/ne quis illius molias interitū: cui fidei aut sacramēti religione tenetur astrictus. Nā & sedechias ob neglectā fidei religionē legitur captiuatus (& qd̄ in alio regū iude) nō memini/eruti sunt oculi eius quia deū cui iuraf: etiam cū ex iusta causa cauetur tyrāno: laps⁹ in pfidiā nō p̄posuit ante cōspectū suū. Sed nec veneni/licet videā ab ifidelibus aliquādo vsurpatā nullo vnq; iure indultā lego licētā: nō q̄ tyrānos de medio tollēdos esse nō credā: sed sine religionis honestatisq; dispēdio. Nā & dauid eorū quos legerī regū optim⁹/ & q̄ excepto sermone vrie ethei in oībus inculpatus incessit: licet tyrannū grauissimū sustineret/ & cum p̄dendi sepe nactus fuerit occasionē/ ei tñ parcere maluit/ confisus de mīa dei: qui eū sine peccato poterat liberare. Decreuit ergo expectare patiēter vt ille visitaret a dño/ reddita charitate/ aut in plio caderet: aut alas iusto dei iudicio moreretur. Siquidem: vel ex eo pōt insigniri patiētia ei⁹: q̄ cū oram chlamydis saul p̄scidisset in spelunca/ & alibi de nocte castra ingressus: custodū negligentia increpasset: ip̄m regē coegit profiteri: quia dauid causas agebat iustiorē. Et hic quidē modus delendi tyrannos vtilissim⁹ & tutissimus est: si qui p̄mūtur/ ad patrociniū clemētie dei hūiliati confugiant/ & puras manus leuātes ad dñm: deuotis precibus flagellū quo affliguntur auertūt. Peccata etenī delinquentiū/ vires sunt tyrannorū. Vñ achior dux filiorū oīm amō saluberrimū hoc dedit consiliū oloferni. Perquire (inquit) nunc dñe mi si est aliqua iniquitas populi in conspectu dei eorum & ascendamus ad illos: qm̄ tradēs tradet illos de⁹ eorū tibi: & subiugati erūt sub iugo potētie tue. Si aut nō est offēso ppli hui⁹ corā deo suo: nō poterim⁹ resistē: qm̄ dñs eorū defendet illos/ erimusq; in opprobriū vniuerse terre.

iiij. Reg. xxv.

De dauid qui noluit dū potuit occidere saul.

i. Reg. xxiiij.

Ducis achior consilium. Judith. v.